



הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף קב.

מה דין נגר הנגרר במקדש ובמדינה?

במדינה	במקדש	
לת"ק: אין נועלים בו לר' יהודה: נועלים בו ²	נועלים בו	בקשור אבל לא תלוי ¹ - שהחבל ארוך
אין נועלים בו	לת"ק: אין נועלים בו לר' יהודה: נועלים בו	המונח - שאינו קשור ואינו תלוי

נגר דלהלן האם מותר לנעול בו בשבת?

נקמז - שנפחתה האיסקופא ומגיע הנגר לקרקע	נשמט - שנפסק החבל	
מותר	אסור	לת"ק דברייתא
אסור	אסור	לר' יהודה

עירובין דף קב:

ציר דלת של שידה תיבה ומגדל³ שיצא, האם מותר להחזירו למקומו?

במדינה	במקדש ⁴	
לת"ק: אין מחזירין ⁶ לר' יהודה: מחזירין	מחזירין ⁵	ציר התחתון (שנוח להחזירו ואין כאן בנין)
אין מחזירין	לת"ק: אין מחזירין לר' יהודה: מחזירין	ציר העליון (שכשיצא הכל נופל וכשמחזירו הוא בונה מה"ת ⁷)

¹ כך פירש"י במשנה, ולפ"ז מה שאמרה הגמ' בבבלייתא בדעת ת"ק "איזהו נגר הנגרר שנועלים במקדש אבל לא במדינה כל שקשור ותלוי וראשו אחד מגיע לארץ, לאו למימרא שרק בכה"ג נועלים במקדש, דאפי' שאינו תלוי כלל - ששני ראשיו מגיעים לארץ ג"כ נועלים בו במקדש, אלא בא לומר שאפי' באופן שתלוי אסור במדינה. כמבואר כל זה בתוס' בשבת (דף קכו. בד"ה שקשור).

² והתנה רבא דוהוא שקשור בדלת עצמה, שאז מוכח שאינו בונה, אבל אם היה תלוי בעיברא דדשא (דהיינו בבריח הדלת) - לא.

³ ודוקא אלו שהם כלים, אבל של בור (חפירה בקרקע) או דות (בנין בתוך הקרקע) או יציע (מחסן קטן הסמוך לבית מאחוריו), אסור להחזיר כל ציר - דהוי בונה, ואם החזיר חייב חטאת.

⁴ באופן שיש צורך קרבן, כגון ארון שיש בו מלח או לבונה או קטורת, ומטעם ד"אין שבות במקדש".

⁵ ובלבד שלא יתקע בפטיש וגרזן, דאם יתקע יהיה חייב חטאת.

⁶ ודוקא שיצא כולו מחור האיסקופא שלו, אולם אם רק התחיל להשמט - דוחקין אותו חזרה למקומו.

⁷ ופירש"י דסבר האי תנא דיש בנין וסתירה בכלים. ותמהו התוס' (בד"ה והעליון), דוכי משנתנו אזלא רק כבי"ש, דהא לב"ה לית להו בנין וסתירה בכלים. ולכן פירשו התוס', דגם החזרת ציר העליון הוא דרבנן, אלא שהוא שבות גדולה - וכזאת שבות לא התירו במקדש.



הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף קב:

מה דין רטיה (תחבושת על מכה שיש בה משחה) בשבת?

במדינה	במקדש	
אסור ²	מותר ¹	כשהסירה ורוצה להחזירה
אסור	אסור	כשרוצה לתת אותה מהתחלה
לת"ק: מחזירין ⁴ לר' יהודה: אין מחזירין ⁵	-----	כשנפלה ³ ורוצה להחזירה

כשנפלה הרטיה למקומות דלהלן, האם מותר להחזירה או אסור?

נפלה על גבי קרקע	נפלה על גבי כלי	
לכו"ע אין מחזירין	לת"ק: מחזירין לר' יהודה: אין מחזירין	לרב חסדא
לת"ק: מחזירין לר' יהודה: אין מחזירין	לכו"ע מחזירין	לרב אשי

מה דין כינור שצריך לתקן את נימתו?

במדינה	במקדש	
אסור	לתנא דמתניתין: מותר לקשור לתנא דברייתא: מותר רק לענוב	כשנפסקה בשבת
אסור	לרבנן: אסור לר' אליעזר: מותר ⁷	לקשור לכתחילה ⁶

¹ משום צורך עבודה, צריך הכהן להסיר את הרטיה כדי שלא תהיה לו חציצה, וחששו חכמים שאם נאסור לו להוציאה ימנע מלעבוד עבודה - לכן התירו לו שבות זו במקדש, - אבל לא במדינה.

² פירש"י משום גזירה שמא ימרח, אבל משום שחיקת סממנים לא, כיון שכבר היתה מונחת עליו רטיה זו מע"ש. אולם התוס' (בד"ה מחזירין) הביאו, שהר"ר יוסף חולק וס"ל שיש לחוש גם לשחיקת סממנים.

³ עי' טבלא הבאה לאן נפלה הרטיה.

⁴ דכיון שהוא מילתא דלא שכיחא שתפול הרטיה מעצמה מע"ג מכה לכן לא גזרו בה חכמים, כמו שגזרו היכא שהסירה בכוונה.

⁵ כלומר, אם נפלה לגמרי אין מחזירין. רק אם הוחלקה מעט למטה דוחקה למעלה, ואם הוחלקה למעלה דוחקה למטה. [ועוד אם צריך לקנח את המשחה מהרטיה, יכול להרים מקצתה במקום אחד ולקנח ולהחזיר, ושוב מרים חלק אחר מן הרטיה ומקנח ומחזיר, אבל לא יסיר את כולה, כי יהיה אסור לו להחזירה. אכן אסור לקנח את הרטיה עצמה מהמשחה, כיון שהוא ממרח, ואם מירח חייב חטאת].

⁶ רש"י מפרש שלא היתה שם נימא כלל, ועכשיו רוצה לתת. ותוס' (בד"ה קושרין) פירשו, שאפי' אם לא רוצה לקשור את שני קצות הנימא שנקרעה אלא שרוצה לשלשלה (פי', בכינור יש ב' יתדות אחת למעלה ואחת למטה, ועליהם מגולגלת פקעת של נימא, וכשנפסקת משחרר את היתד ומוציא ממנה את המשך של הנימא ומגולגלה על היתד האחרת) בלא קשר, זהו לכתחילה שאסור.

⁷ ס"ל לר' אליעזר שמותר לעשות מכשירי מצוה בשבת, אפי' מכשירין שהיה אפשר לעשותן מע"ש.